

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΦΕΙΔΙΟΥ 4, Τ.Κ.:10678 - ΑΘΗΝΑ | ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ | ΧΡΟΝΟΣ 25ος | №230 | ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2017 | ΤΙΜΗ €4,00

ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΩΝΗΣ

«Whistle while you work»,
η παρουσία του K. Βελώνη
στην τελευταία
Art Basel.

/4

NY HIGH LINE PARK

Το υπαίθριο μουσείο και πάρκο
πολιτισμού - μια αρχιτεκτονική
καινοτομία γίνεται
παγκόσμια τάση.

/8

ΔΥΟ ΟΨΕΙΣ

K. Μπασάνος / S. Pasquini &
M. Μιχαλακάκου / Bildstein |
Glatz, 4 παράλληλες
συνεντεύξεις.

/10

Ν. ΣΤΑΜΠΟΛΙΔΗΣ

Ο δ/ντίς του Μουσείου
Κυκλαδικής Τέχνης για την έκθεση
«Κυκλαδική Κοινωνία
5000 χρόνια πριν».

/22

ART GUIDE

Οι τρέχουσες εκθέσεις των
γκαλερί, μουσείων & χώρων
πολιτισμού

/17-20

karavias
art insurance

know who, know how

Coverholder at

LLOYD'S

Ευριπίδου 12, Αθήνα 105 59,
T +30 210 36 40 618, F +30 210 36 43 503, E art@gkaravias.gr

EDITORIAL

Ιδέες που εξελίσσονται

Καλή χρόνια! Καλή αρχή!

Yπάρχει μια κινεζική έκφραση (ευχή και κατάρα) που λέει «να ζήσεις σε καιρούς ενδιαφέροντες», εννοώντας καιρούς δύσκολους. Σε καιρούς χαλεπούς όμως είναι που πρέπει να βρεις την πίστη και το σθένος να κανείς τη διαφορά.

Η συντακτική ομάδα των Νέων της Τέχνης γεμάτη αισιοδοξία, όραμα και μεράκι επαναπροσδιορίζει τη δράση του εντύπου. Ένα τεύχος που ενσωματώνει νέους μόνιμους συνεργάτες και κινητοποιεί παλιούς, ένα τεύχος με πορεία εξωστρέφειας που φιλοξενεί πληθώρα συνεργατών από το χώρο των εικαστικών, της αρχαιολογίας, της αρχιτεκτονικής, του κινηματογράφου, της δημοσιογραφίας. Ένα τεύχος που αντλεί δεξιοτεχνικά εύρος υλικού, από τη συνέντευξη του γνωστού καλλιτέχνη Κωστή Τριανταφύλλου μέχρι ένα sneak peak για τα σχέδια της κλειστής Πινακοθήκης για το 2017. Επίσης στο τεύχος αυτό, άρθρα από την ελληνική και ξένη επικαιρότητα, την έκθεση του εικαστικού Κωστή Βελώνη μέχρι την Art Basel Miami Beach δίνουν στον αναγνώστη τον παλό της καλλιτεχνικής επικαιρότητας.

Με τίτλο «Δύο Όψεις», π μόνιμη στήλη μας καλύπτει μια σειρά από συνεντεύξεις σύγχρονων καλλιτεχνών, διαφόρων ηλικιών και εικαστικών αναζητήσεων από διαφορετικές χώρες, προσπαθώντας να αναδείξει τα κοινά σημεία και τους προβληματισμούς σχετικά με την εικαστική πορεία του καθενός ξεχωριστά.

Στην αρχιτεκτονική αντλούμε θεματολογία από το σύγχρονο design, τον πολεοδομικό σχεδιασμό, το σχεδιασμό αντικειμένου και τη μόδα, αλλά και τη βιολογία και τη νανοτεχνολογία. Χάρη στην καινοτομία τους, τα θέματα που παρουσιάζονται συμβάλλουν είτε στην χάραξη του μέλλοντος είτε του παρόντος μας δίνοντας λύσεις στις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν η Ελλάδα και ο κόσμος. Δίνεται επίσης έμφαση στην εκπαίδευση τόσο στο πεδίο νέων ιδεών όσο και ως θεμέλιο ανάπτυξης και διαμόρφωσης του σωστού πλαισίου μέσα στο οποίο ζητείται αυτές οι ιδέες να εξελίσσονται.

Στην αρχαιολογία, συνομιλούμε με το μάγο των εκθέσεων και διευθυντή του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, καθηγητή Νικόλαο Σταμπολίδη, ο οποίος μας μεταφέρει στην καρδιά του κυκλαδικού πολιτισμού 5000 χρόνια πριν, μέσα από μία έκθεση που επιχειρεί

-ελλείψει ευρημάτων γραφής- να «αναγνώσει τη δομή και λειτουργία της κυκλαδικής κοινωνίας την Εποχή του Χαλκού».

Με εικαστικές ειδήσεις εντός και εκτός συνόρων, τα «Νέα της Τέχνης» δίνουν στον αναγνώστη μια πλήρη εικόνα της σύγχρονης εικαστικής σκηνής.

Πρόκειται για μια σύγχρονη ιδεολογική πλατφόρμα που γεφυρώνει το παλιό με το νέο, το ελληνικό με το παγκόσμιο, την τέχνη με το design, την αρχαιολογία με την ποπ κουλτούρα, την οικονομία και το χρηματιστήριο της τέχνης με την εκπαίδευση.

ΚΩΣΤΗΣ: ΑΠΟ ΤΟ ΕΜΣΤ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, ΣΤΟ Μ ΚΗΑ ΣΤΗΝ ΑΜΒΕΡΣΑ

Ο κεραυνός, η εμφάνιση και η επαναληπτικότητα

Πρόσφατα, ο Κωστής Τριανταφύλλου επιλέχθηκε για να συμμετάσχει στην έκθεση «Κρίσιμοι Διάλογοι» που πραγματοποιήθηκε στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης σε συνεργασία με το μουσείο σύγχρονης τέχνης M KHA της Αμβέρσας, μετά από απόφαση κοινής επιτροπής των δύο μουσείων.

Η έκθεση αυτή, στην οποία συμμετέχουν συνολικά 22 Έλληνες καλλιτέχνες και 44 καλλιτέχνες της συλλογής του M KHA, θα μεταφερθεί στη συνέχεια στην Αμβέρσα. Η επιλογή του Κωστή ήταν η λογική συνέπεια της διεθνούς αναγνώρισης του έργου του ως ενός από τους πρωταγωνιστές της ηλεκτρονικής τέχνης και της διαδραστικότητας με την οποία συνδέεται. Συγκαταλέγεται, επίσης, ανάμεσα στους πιο δημοσιευμένους Έλληνες εικαστικούς καλλιτέχνες στην Ευρώπη. Δημοσίευση για το έργο του συναντάται σε βιβλία, καταλόγους ατομικών και ομαδικών εκθέσεων, στον ημερήσιο, περιοδικό και ειδικευμένο τύπο, στην τηλεόραση μέσω συνεντεύξεων, ενώ οι συμμετοχές του σε ομαδικές εκθέσεις, οι δράσεις του, οι ατομικές του εκθέσεις και η συμμετοχή του σε συλλογές μουσείων είναι συνολικά εκατοντάδες.

Πρόσφατα, παρουσίασε τη δουλειά του στην Αθήνα με ατομική έκθεση*. Αντιπροσωπεύει μια σημαντική ελληνική παρουσία στην ιστορία της σύγχρονης τέχνης κι έτσι στη συνομιλία μαζί του -αποσπάσματα της οποίας δημοσιεύονται παρακάτω- παραθέτει τις κύριες ιδέες του.

του ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΜΑΡΟΜΜΑΤΗ

Ομότιμος Καθηγητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Μέσα από την ύλη οι αστραπές ενοποιούν το χάος.
Στη σειρά: παράλληλα φαινόμενα.
Ηλεκτρονικός κεραυνός, αέρας,
μεταλλικά σφαιρίδια,
καιουτσούκ και χρώμα σε ξύλο.
2000-2016

Κωστής: Γιατί το φαινόμενο της έκρηξης; Γιατί από τότε που δημιουργήθηκε ο κόσμος, οι πλανήτες, [...] η συγκόλληση των μορίων έγινε με την τριβή, με την κρούση και με την εμφάνιση κεραυνών που δημιουργούσαν συγκόλληση των μορίων. [...] Οι αρχέγονες συγκρούσεις δημιούργησαν κεραυνούς που συγκόλλησαν και προκάλεσαν τους μεγάλους όγκους που λέγονται αιστεροειδείς, γη, πλανήτες. Έχουμε επίσης την άλλη έννοια της έκρηξης που σημαίνει τη διαφορά, όπως όταν γεννιόμαστε σε ένα υδάτινο περιβάλλον και το να βγούμε στην ατμόσφαιρα είναι μια τεράστια διαφορά, είναι μια συγκλονιστική διαφορά, είναι μια έκρηξη στη ζωή του βρέφους. Πιστεύω πώς όπως γεννιέται το παιδί, όπως υπάρχει η έκρηξη που συγκολλά τα μόρια, η ζωή μας η ίδια προχωράει με εκρήξεις, [...] καθημερινές, οργής, αγάπης,

θυμού, θλίψης, χαράς. Αυτή η έννοια των εκρήξεων και για να παρουσιαστεί σε μένα, χρειάζεται το αρντικό και το θετικό. [...] Το αρντικό και το θετικό ήταν πάντα στη βάση της σκέψης των έργων μου.

Εμμανούηλ Μαρομμάτης:
Υπάρχει προγραμματισμός σε τύπον, σε είδη εκρήξεων;

Όχι. Το 1986 δημιούργησα ένα κύκλωμα, το τύπωσα και στο site, το έχω δημοσιεύσει. Είναι πλεκτρονικό κύκλωμα γι' αυτό και ανήκω στην πλεκτρονική τέχνη, είμαι όμως στη βάση της τέχνης αυτής, δεν είμαι απλά εκείνος που παίρνει ένα πλεκτρονικό στοιχείο και το εντάσσει στην τέχνη. Όχι. Δημιούργησα το στοιχείο το πλεκτρονικό και το ίδιο το κύκλωμά μου και ο ίδιος την οργάνωση των στοιχείων της πλεκτρονικής νανοτεχνολογίας

ΕΚ-ΡΗΞΗ.
Ηλεκτρονικός κεραυνός,
αέρας, χρώματα σε καμβά,
120x120 εκ., 2016.

μου και έφτιαξα το κύκλωμα που είναι ο πλεκτρονικός κεραυνός. Διαγωνίως, σε σύριπμο έκρηξης κεραυνών, φτάνω το 1 μέτρο και 20. Ο Δημόκριτος είναι ο μόνος φορέας στην Ελλάδα που διαθέτει για έλεγχο ένα πυκνωτή 5 μέτρων ύψους και παράγει 40 πόντους κεραυνό, αλλά με τεράστιο amperage. Εκεί είναι και η διαφορά: εγώ έχω πολύ καμπλό amperage που είναι ακίνδυνο για τους θεατές. Άλλα σε ανθρώπινη κλίμακα είναι γιγαντιαίο, είναι 1 μέτρο και 20. [...] Αυτό που παράγει είναι το κύκλωμα κι ένα κουτί του κεραυνού που δημιουργώ από το 1986 και έκτοτε τελειοποίησα, [...]

δεν μπορώ να οργανώσω κάτι άλλο από την εξωτερική επιφάνεια [και είναι η επιφάνεια] που οργανώνει την εμφάνιση του κεραυνού και ο θεατής που πλησιάζει. Αν πλησιάσει ένας πολύ ψηλός, θα τραβήξει εκείνος τον κεραυνό γιατί είμαστε 78% νερό – αγώγιμο υλικό, λοιπόν – και μόλις δει

κτρο-ποίημα ρολόϊ με λεπτοδείκτες- κεραυνούς» [...] Είναι πάλι τα αγώγιμα και τα μη-αγώγιμα με λέξεις [ενισχυμένες] με αγώγιμα υλικά και υπάρχει ο κεραυνός στο κέντρο· όπου εκπνεύσει ο θεατής, εκεί όπου θα στρέψει την αναπνοή του, χτυπάει λέξη. Έτσι διαβάζεις ένα ποίημα κατά

ρεύματος, να συντονιστούν και να χτυπούν όλοι μαζί στον ίδιο ρυθμό. [...] Δεν προγραμματίζεις τους κεραυνούς, το κουτάκι κάνει ότι θέλει. Εξαρτάται από την κατάσταση της υγρασίας.

Πώς οργανώνεις τις αγώγιμες και τις μη-αγώγιμες περιοχές;
Αυτό είναι η βάση του έργου,

και δεν προκλήθηκε κεραυνός. Αφαιρώ, αδειάζω μέρη για να εμφανίζεται ο κεραυνός, -η ροή του ρεύματος.

Ποια είναι η σχέση του δικού σου κεραυνού με την οπτική ποίηση;

Ως ποιητής συμμετέίχα στην ομάδα οπτικής ποίησης με διάφορα έργα, όχι μόνο με κεραυνούς, αλλά και με λετριστικά έργα-έχω εμφανιστεί με artist books, με μικρογλυπτά στην Γκαλερί 3 και κάποια στιγμή έκανα το έργο με τις λέξεις και τους κεραυνούς. Τον κεραυνό όμως το είδα σαν σήμανση – η οπτική ποίηση δεν λειτουργεί πια πάρα πολύ, γίνεται μουσειακό είδος [...] είναι η προσπάθεια των ποιητών να παρουσιάσουν τον εικαστικό χώρο μαζί με την ποίηση. [...] Η συγκεκριμένη ποίηση είναι το ένα από τα τρία πρωτοποριακά τμήματα της ποίησης. [...] Η πραγματικότητα είναι ότι ο κεραυνός είναι στοιχείο εφήμερο μη-εφήμερο, μόνιμο μη-μόνιμο, φαίνεται δεν φαίνεται, το βλέπω δεν το βλέπω, με το κλείσιμο του ματιού τον χάνεις. [...] Η λάμψη του κεραυνού είναι παγχρωματική και το φάσμα [...] ξεκινά από το υπεριώδες μέχρι το υπέρυθρο. Επίσης, αυτή η λευκή έκρηξη εμπεριέχει όλο το οπτικό φάσμα, το ορατό και το μη-ορατό. [...] Το ίδιο και ο ήχος [...] τον ήχο του κεραυνού τον πουλήσαμε σαν κονσέρβα κεραυνού – στην La Villette ήταν ένας δικός μου κεραυνός. [...] Άλλα, γιατί ξεκίνησα να κάνω κεραυνούς και πότε; Το 1989 είναι η περίοδος που έκανα, για τα 200 χρόνια από τη γαλλική επανάσταση με παραγγελία του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών, μια τεράστια εγκατάσταση που λεγόταν «Λαβύρινθος» ή «Κενό Μνημείο» μέσα και έξω από το Ινστιτούτο, όπου μαζί με τον Κορνίλιο Καστοριάδη δημιουργήσαμε ένα κοινό έργο. Το έργο ονομάζοταν «τρακτ» και μοίραζα το tract [την προκήρυξη] του Κορνήλιου, ενώ υπήρχε κι ένα μεγάλο κεφάλι από διαφανή καθρέφτη στο οποίο αποτυπώμενό το κείμενο, το χτυπούσε ένας μικρός κεραυνός· εκεί τότε τον πρωτοεμφάνισα. Το ονόμασα «Κενό Μνημείο» επειδή για να είναι γεμάτο υπήρχαν διαφανείς καθρέφτες όπου ο καθένας έβλεπε τον άλλον με αντικατοπτρισμό. [...] Ο Κορνήλιος έγραψε τότε σ' εκείνη την έκθεση ένα κείμενο ενάντια στο μεταμοντέρνο, [...] και την αρχιτεκτονική των μεταμοντέρνων κτιρίων στην Place d'Italie. Κι εγώ ο ίδιος επίσης [...] διαφωνώ ριζικά με τη λογική του μεταμοντέρνου [...] που θεώρησα πάντοτε ως μια εμπορευματική τάση. [...] Το κενό της θεωρίας φάνηκε στην πράξη. [...] Αυτή είναι η θέση μου. Και ενώ παλιότερα έκανα ζωγραφική, γλυπτική που απλώς αγαπούσα, είδα με τους κεραυνούς το κάλλος του θαυμαστού και του απρόσπτου, του φυσικού κάλλους και της έκπληξης. Αυτά τα έργα δεν είναι δικά μου, δεν τα κάνω εγώ· είναι τυχαία έργα που διαμορφώνονται και εκφράζονται από την ίδια τη λειτουργία τους.

Hurricane on lightning field.

Στη σειρά: παράλληλα φαινόμενα.
Ηλεκτρονικός κεραυνός, αέρας, οξειδωμένα μέταλλα
σε έντονο, 120x120 εκ., 2000-16.

αγωγιμότητα τραβιέται ο κεραυνός προς το μέρος του. Αν επίσης ένας θεατής εκπνεύσει καθώς μιλάει, η αναπνοή π ίδια δημιουργεί ένα άλλο σχήμα του κεραυνού.

Έχεις καταγράψει τις διαφορετικές περιπτώσεις συνθηκών των κεραυνών;

Ναι, και μάλιστα στο Μακεδονικό Μουσείο σ' αυτό το έργο που υπάρχει και είναι η είσοδος και η έξοδος της τότε έκθεσης (τώρα θα το ξαναβάλουν στην ίδια θέση), είναι δύο μεταλλικά στοιχεία στην οροφή, χαμπλωμένα για να έχουν μια επαφή με τον κόσμο (είναι περίπου στα 2 μέτρα και 20). Αν περάσει ένας ψηλός άνθρωπος, θα τραβήξει τον κεραυνό – το κάναμε και σαν παιχνίδι στα σχολεία, λέγοντάς τους πιπδήτε και όποιος είναι πιο ψηλός θα τραβήξει τον κεραυνό. [...] Υπάρχει κι ένα έργο που δεν εκθέτω και λέγεται «πλε-

βουλποση, διαλέγεις τις λέξεις στις οποίες θα αναπνεύσεις [...] είναι ένα ποίημα συγκεκριμένης ποίησης. [...] Ο Pierre Restany έλεγε ότι αυτό είναι από τα πρώτα έργα της διαδραστικότητας. Τα σχέδια του κεραυνού δεν τα κάνω εγώ, μόνος του σχεδιάζει. [...]

Θα μπορείς ίσως τότε να ελέγξεις και τον τρόπο λειτουργίας του έργου, προσδιορίζοντας την υγρασία της αιμόσφαιρας. [...] Ένα ερώτημα είναι: Υπάρχει διάδραση των κεραυνών ως προς τις διαφορετικές πηγές-προελύσεις τους, ώστε διαφορετικοί κεραυνοί να αντιδρούν μεταξύ τους, ο ένας ως προς τον άλλο, προερχόμενοι ο καθένας από διαφορετική προέλευση;

Το μόνο που συμβαίνει καμιά φορά, όταν οι κεραυνοί είναι στην ίδια γραμμή τροφοδοσίας

το οπτικό στοιχείο που θέλω να δώσω στο θεατή με μια ανάγνωση ενδιαφέρουσα, αλλά που να επιτρέπει ταυτόχρονα και την εμφάνιση του κεραυνού. Για παράδειγμα, βλέπουμε αυτό το πράσινο σ' αυτό το έργο όπου ενώ ο κεραυνός χτύπαγε γύρω-γύρω σαν ρολόι, άφηνε οπτικά πολύ κενό - πρόκειται για τα ρινίσματα του χαλκού (είναι πράσινο γιατί είναι οξειδωμένο) και κατέβασα το έργο και το ξαναγέμισα σε μερικά μέρη. Άλλα τότε όμως ενώθηκαν οι περιοχές τόσο πολύ που δεν υπήρχε πια αγώγιμο και μη-αγώγιμο γιατί προήλευση-πηγή;

Η επιλογή του Κωστή ήταν η λογική συνέπεια της διεθνούς αναγνώρισης του έργου του ως ενός από τους πρωταγωνιστές της ηλεκτρονικής τέχνης και της διαδραστικότητας με την οποία συνδέεται

έκανα ζωγραφική, γλυπτική που απλώς αγαπούσα, είδα με τους κεραυνούς το κάλλος του θαυμαστού και του απρόσπτου, του φυσικού κάλλους και της έκπληξης. Αυτά τα έργα δεν είναι δικά μου, δεν τα κάνω εγώ· είναι τυχαία έργα που διαμορφώνονται και εκφράζονται από την ίδια τη λειτουργία τους.